

Zini savas tiesības!

Talsu novada pašvaldības sniegtā sociālā palīdzība

Esat nonākuši grūtībās?
Dodieties uz Talsu novada sociālo dienestu pilsētās vai pagasta pārvaldēs atbilstoši savai dzīvesvietai!

Sociālais dienests izvērtēs Jūsu (ģimenes) materiālo situāciju

Ja esat **trūcīga persona * (ģimene),
 varat saņemt:**

Ja esat **maznodrošināta persona * (ģimene),
 varat saņemt:**

Pabalstu garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai**

Dzīvokļa pabalstu***

Dzīvokļa pabalstu***

Veselības aprūpes pabalstu;
 Pabalstu bērnu izglītības procesa nodrošināšanai:

- Pabalstu bērnu ēdināšanas izdevumu apmaksai;
- Pabalstu mācību līdzekļu iegādei;
- Pabalstu profesionālo izglītības iestāžu audzēkņiem.

Veselības aprūpes pabalstu;
 Pabalstu bērnu izglītības procesa nodrošināšanai:

- Pabalstu bērnu ēdināšanas izdevumu apmaksai;
- Pabalstu mācību līdzekļu iegādei.

Pašvaldībā noteiktais garantētais ienākumu līmenis (GMI) vienai **personai ir 49,80 euro.**

Atsevišķi dzīvojošam, vietaļam pensionāram vai invalīdam, kuram nav likumīgu apgādnieku, kurš sasniedzis valstī noteikto pensionēšanās vecumu un saņem vecuma pensiju vai invaliditātes pensiju vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu garantētais ienākumu līmenis (GMI) ir **128,06 euro.**

Pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp Ministru kabineta vai pašvaldības noteikto garantēto minimālo ienākumu līmeni katram ģimenes loceklim un trūcīgas ģimenes (personas) kopējiem ienākumiem.

Izdevumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas īri, dzīvojamās telpas lietošanu, kā arī malkas iegādei.

Citus pabalstus **pamatvajadzību** nodrošināšanai:

- Pabalsts mācību maksas izdevumu segšanai bērniem ar īpašām vajadzībām;
- Pabalsts transporta izdevumu segšanai bērniem ar īpašām vajadzībām – bērniem ar funkcionāliem traucējumiem;
- Pabalsts audžuģimenei;
- Pabalsts bāreņim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam

Vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā bez ģimenes (personas) ienākumu izvērtēšanas:

- stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu gadījumos;
- atsevišķu situāciju risināšanai.

Vienreizējo pabalstu piešķir bez ģimenes (personas) ienākumu izvērtēšanas, bet ņemot vērā ārkārtas situācijā radīto zaudējumu sekas un speciālista veiktu ģimenes (personas) individuālu pamatvajadzību izvērtējumu.

* Skatīt 1.pielikumu
 ** Skatīt 2.pielikumu
 *** Skatīt 3.pielikumu

Kad personu (ģimēni) atzīst par trūcīgu?

Novērtējot ģimenes (personas) atbilstību trūcīgās ģimenes (personas) statusam, **par īpašumu nav uzskatāms** 30.03.2010.MK noteikumu Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” **19.punktā minētais:**

nekustamais īpašums vai tā daļa, kur savu dzīvesvietu deklarējis un dzīvo iesniedzējs un pārējās personas, kurām ir kopīga saimniecība ar iesniedzēju;

bērna nekustamais īpašums un naudas līdzekļu uzkrājumi kredītiestādēs, ja nav bāriņtiesas atļaujas ar tiem rīkoties;

kapitāla daļas un akcijas, ja maksātnespējas procesa dēļ vai atbilstoši citu kompetentu institūciju nolēmumam īpašniekam nav iespēju rīkoties ar šo īpašumu;

pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktais kustamais un nekustamais īpašums – **tas ir:** viens automobilis vai viens motocikls, viena laiva, kas ir ģimenes īpašumā, un viens motorollers, velosipēds, mopēds katram ģimenes loceklim.

zeme, kuras platība nepārsniedz 5 hektārus; tā tiek izmantota mājsaimniecības uzturēšanai un ģimenes (personas) pamatvajadzību nodrošināšanai, netiek iznomāta citai personai;

mežs, kura platība nepārsniedz 2 hektārus; tas tiek izmantots mājsaimniecības uzturēšanai un ģimenes (personas) pamatvajadzību nodrošināšanai, netiek iznomāts citai personai.

Personai darbaspējīgā vecumā, kura vēlas saņemt sociālās palīdzības pabalstu, izņemot vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā, un nestrādā (nav uzskatāma par darba ņēmēju vai pašnodarbināto saskaņā ar likumu “Par valsts sociālo apdrošināšanu”), jāreģistrējas Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbniekam, **izņemot gadījumu, ja persona ir:** invaliditātes pensijas, vecuma pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja; sieviete grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā, viens no bērna vecākiem vai cita persona bērna kopšanas periodā; viens no bērna invalīda vecākiem, ja bērns nesaņem piemērotus aprūpes pakalpojumus; persona vecumā no 15 gadiem, kura iegūst izglītību klātienē vispārējās vidējās vai profesionālās vidējās izglītības iestādē vai ir pilna laika studējošais augstskolā.

Talsu novada persona (ģimene) atzīstama par trūcīgu saskaņā ar 2010. gada 30. marta MK noteikumu Nr.299 „**Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu**”, kas nosaka, ka ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz **128.06** euro un, ja :

tai nepieder naudas līdzekļu uzkrājumi, vērtspapīri vai īpašums, izņemot šo noteikumu **19.punktā minēto;**

tā nav noslēgusi uztura līgumu;

tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā;

persona ir reģistrējusies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks atbilstoši **Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma** 37. panta pirmajai daļai.

Kad personu (ģimēni) atzīst par maznodrošinātu?

Talsu novadā persona (ģimene) atzīstama par maznodrošinātu saskaņā ar Talsu novada domes 29.04.2013.saistošiem noteikumiem Nr.23 **“Par trūcīgas un maznodrošinātas ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas statusa noteikšanu Talsu novadā”.**

Ģimene (persona) atzīstama par maznodrošinātu, ja tā atbilst sekojošiem kritērijiem:

vientuļš pensionārs vai invalīds, kuram nav likumīgu apgādnieku, kurš saņem vecuma pensiju vai invaliditātes pensiju un kura ienākumi mēnesī nepārsniedz **275** euro;

kopā dzīvojoši pensionāri un invalīdi, kuriem nav likumīgu apgādnieku, kuru vienīgie ienākumi ir valsts piešķirtā vecuma pensija vai invaliditātes pensija un kuru ienākums uz vienu ģimenes locekli nepārsniedz **260** euro;

atsevišķi dzīvojošs pensionārs vai invalīds, kura likumīgie apgādnieki dzīvo atsevišķi, kurš saņem vecuma pensiju vai invaliditātes pensiju un kura ienākumi mēnesī nepārsniedz **245** euro;

kopā dzīvojoši pensionāri un invalīdi, kuru likumīgie apgādnieki dzīvo atsevišķi, un kuru vienīgie ienākumi ir valsts piešķirtā vecuma pensija vai invaliditātes pensija un kuru ienākums uz vienu ģimenes locekli mēnesī nepārsniedz **230** euro;

nestrādājoši invalīdi un/vai pensionāri, kuri dzīvo kopā ar apgādnieku - nestrādājošu invalīdu vai pensionāru, kuru ienākums uz vienu ģimenes locekli mēnesī nepārsniedz **215** euro;

ģimene (persona), kura nav atzīta par trūcīgu, bet tās ienākumi uz katru ģimenes locekli pēdējo 3 mēnešu laikā nepārsniedz **180** euro.

Kā var saņemt garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanas (GMI) pabalstu?

Jānorāda ienākumi:

izziņas, kas apliecina ienākumus par pēdējiem trim pilniem kalendāra mēnešiem (izņemot valsts piešķirtos pabalstus, pensijas un piemaksas pie pensijas)-

- no algota darba (ienākumi pēc iedzīvotāju ienākumu nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nomaksas),
- par stipendijām;
- par uzturlīdzekļiem;
- par kompensācijām;
- par ienākumiem no nekustamā un kustamā īpašuma pārdošanas, kas gūti pēdējo 12 kalendāra mēnešu laikā pirms iesnieguma iesniegšanas,
- par ieņēmumiem no saimnieciskās vai profesionālās darbības, kā arī subsīdijas lauksaimniecībai un lauku attīstībai par pēdējiem pilniem trim kalendāra mēnešiem vai par laikposmu no iepriekšējā gada 1.janvāra līdz 31.decembrim,
- par citiem ienākumiem.
- vecākiem, kuri atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, jāiesniedz izziņa no darba devēja, kas to apliecina;
- par bērniem, kuri sasnieguši 15 gadu vecumu un nemācās vispārīgglītojošās skolās, jāiesniedz izziņa no mācību iestādes (ja izglītības ieguve ir par maksu, tad uzrādīt mācību maksu, stipendiju);
- citu valstu pilsoņiem ar pastāvīgās uzturēšanās atļaujām LR, kā arī personām, kuras saņem ārvalstu sociālās garantijas, jāiesniedz izziņa par attiecīgo ārvalstu piešķirtajiem pabalstiem, pensijām vai cita veida sociālajām garantijām.

Talsu novada sociālā dienesta darbiniekiem ir tiesības pieprasīt pabalsta pieprasītājam iesniegt āimenes locekļu bankas kontu izdrukas nor

Talsu novada sociālajā dienestā pilsētās vai pagasta pārvaldēs atbilstoši savai dzīvesvietai jāiesniedz **iesniegums**

Talsu novada sociālajā dienestā pilsētās vai pagasta pārvaldēs atbilstoši savai dzīvesvietai noteikta parauga **iztikas līdzekļu deklarācija**

Sociālais dienests noslēdz **vienošanos par līdzdarbību** ar katru pilngadīgo pabalsta saņēmēju, vienojoties par pasākumiem pabalsta saņēmēja un viņa ģimenes sociālās situācijas uzlabošanai.

Vienošanos **var neslēgt** ar pensionāriem un personām ar invaliditāti, kā arī ar jauniešiem līdz 20 gadu vecumam, ja tie iegūst vispārējo vidējo izglītību vai vidējo profesionālo izglītību dienas nodaļā.

Talsu novada sociālais dienests personu vai bērnu situācijas uzlabošanai GMI pabalsta izmaksu daļēji vai pilnībā var aizstāt ar pabalstu natūrā (ar uzskaiti naudā), apmaksājot izdevumus pamatvajadzību nodrošināšanai.

Cik ilgi var saņemt pabalstu?

Trīs mēnešus, ja vismaz viens no ģimenes pilngadīgajiem cilvēkiem ir darbspējīgs.

Sešus mēnešus, ja neviens no ģimenes pilngadīgajiem cilvēkiem nav darbspējīgs, ģimenē ir cilvēks ar invaliditāti vai bērns.

Atkārtoti pēc trīs vai sešiem mēnešiem pēc visu dokumentu iesniegšanas.

Kā var saņemt dzīvokļa pabalstu?

Cik bieži piešķir dzīvokļa pabalstu?

- ģimenei (personai), kurai spēkā ir trūcīgas ģimenes (personas) statuss, un kuras ienākumi uz katru ģimenes locekli nepārsniedz Ministru kabineta noteikto GMI līmeni – ne vairāk kā aprēķinātos normatīvos izdevumus **par 4 mēnešiem gadā.**
- ģimenei (personai), kurai spēkā ir trūcīgas ģimenes (personas) statuss, un kuras ienākumi uz katru ģimenes locekli ir virs Ministru kabineta noteiktā GMI līmeņa – ne vairāk kā aprēķinātos normatīvos izdevumus **par 3 mēnešiem gadā.**
- ģimenei (personai), kurai spēkā ir maznodrošinātas ģimenes (persona) statuss – ne vairāk kā aprēķinātos normatīvos izdevumus **par 2 mēnešiem gadā.**

Apkurei ar cieto kurināmo pabalstu aprēķina un izmaksā kā vienreizēju pabalstu gadā

- Ģimene (persona), kura pieprasa dzīvokļa pabalstu, Sociālajā dienestā iesniedz:
- iesniegumu;
  - īres vai apsaimniekošanas līguma kopiju (uzrādot oriģinālu);
  - dokumentus par apsaimniekošanas (īres) maksām un maksām par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu;
  - apliecinātos dokumentus (maksājumu kvītis);
  - u.c. pēc sociālā darba speciālista pieprasījuma).

Kādos gadījumos nav tiesību saņemt dzīvokļa pabalstu?

Dzīvokļa pabalstu **nepiešķir**, ja:

- ar pabalsta pieprasītāju ir noslēgts uzturlīgums;
- pabalsta pieprasītājs ir piekritis dzīvokļa, par kura lietošanas izdevumu segšanu tiek pieprasīts pabalsts, privatizācijai uz trešās personas vārda;
- ja ir stājies spēkā tiesas spriedums par pabalsta pieprasītāja izlikšanu no dzīvojamās telpas;
- pabalsta pieprasītājs vai viņa ģimenes locekļi darba spējīgā vecumā neveic sociālā dienesta noteiktos līdzdarbības pienākumus;
- pabalsta pieprasītāja ģimenei pieder vai ir lietošanā divi vai vairāki dzīvošanai derīgi nekustamie īpašumi.